

Sessie 'Democracy: Im Rausch der Daten'

"Als data de nieuwe olie is, dan is databescherming de nieuwe milieubescherming."

Een van de deelsessies bij de EGP Council op 21 mei heeft een bijzondere vorm: een vertoning van de film 'Democracy: Im Rausch der Daten'. Het is een goed opgebouwde en mooi gefilmde documentaire, die een fascinerend kijkje achter de schermen geeft bij de totstandkoming van Europese wetgeving. Daarbij gaat het om belangrijke nieuwe wetgeving voor databescherming, waarbij de Groene Europarlementariër Jan Philipp Albrecht uit Duitsland een hoofdrol speelt. De sessie sluit af met een levendige nabespreking met Albrecht zelf en Arjan El Fassed, oud-Tweede Kamerlid voor GroenLinks en nu directeur van de Open State Foundation.

Grote belangen

Als de Europese Commissie in 2012 nieuwe wetgeving gaat voorbereiden voor databescherming, weet de fractie van de Groenen het 'rapporteurschap' binnen te slepen. Daarmee mag de jonge Europarlementariër Jan Philipp Albrecht de inbreng van het Europees Parlement bij de nieuwe wetgeving gaan coördineren. Dat geeft hem een invloedrijke positie, maar het is wel een enorme klus. Albrecht wil wetgeving tot stand brengen die misbruik van data voorkomt en burgers meer controle geeft over gegevens die bedrijven, overheden en andere organisaties over hen verzamelen. Dit gaat in wisselwerking met de toenmalige Eurocommissaris Viviane Reding, die het wetsvoorstel maakt, en met de andere fracties in het Europees Parlement. Bij regelgeving als deze, die belangrijke gevolgen heeft voor het bedrijfsleven, gaan lobbyisten natuurlijk druk aan de slag. Voor grote bedrijven als Facebook en Google, maar bijvoorbeeld ook de farmaceutische industrie en banken en verzekeraars, spelen er grote belangen. Met veel minder middelen proberen activisten voor digitale burgerrechten tegenwicht te bieden aan het leger bedrijfslobbyisten. Het wordt een langdurig en dynamisch proces. Er waren bijna 4.000 amendementen op de voorstellen van Albrecht als rapporteur. Na veel onderhandelen weet hij toch op alle belangrijke punten acceptabele compromissen te krijgen met de andere fracties in het parlement om aan (ruime) meerderheden te komen. De onthullingen van Edward Snowden zorgen gedurende het wetgevingstraject voor een omslag in de publieke opinie en de politiek ten gunste van databescherming. Met veel inzet van Albrecht en zijn medewerkers komt uiteindelijk strenge en breed gedragen wetgeving tot stand (ingaaend per 2018), die een daadwerkelijke verbetering inhoudt voor de rechten van burgers.

Nieuwe standaard

Tegenstanders van strenge datawetgeving gebruikten vaak als argument dat dit de concurrentiepositie van de Europese Unie zou verslechteren en daardoor ten koste zou gaan van investeringen en werkgelegenheid. Albrecht wil niet meegaan in die redenering, omdat die leidt tot een 'race to the bottom' met steeds zwakkere databescherming. Hij hoopt met strenge Europese regelgeving een standaard te zetten, die ook buiten Europa een impuls geeft voor betere databescherming.

Daarin lijkt hij nu gelijk te krijgen. In de dagen voor de Council was Albrecht met een delegatie van het Europees Parlement in Washington en Silicon Valley om daar over databescherming te spreken. Gezien het belang en de omvang van de Europese markt, kunnen grote Amerikaanse bedrijven er niet omheen. Bedrijven gaan bovendien steeds meer de voordelen inzien van strenge wetgeving voor databescherming. Die geeft consumenten namelijk meer vertrouwen om digitale producten en diensten te gebruiken. Zoals in de film wordt gezegd: "Zonder vertrouwen is er geen digitale economie."

Databescherming past in een bredere context van digitale burgerrechten. Oud-Kamerlid Arjan El Fassed strijdt bij de Open State Foundation voor digitale transparantie door open data. Hij ziet dat bewegingen voor privacy, transparantie en vrijheid van meningsuiting steeds meer met elkaar verweven raken, bijvoorbeeld in de strijd tegen online censuur. Hoewel privacy en transparantie wellicht tegenstrijdig lijken, kunnen ze elkaar juist versterken. Als bedrijven en overheden transparanter moeten zijn over welke gegevens ze van consumenten en burgers verzamelen, zullen ze vooraf beter nadenken over wat ze verzamelen en hoe ze dat doen.

Meer informatie:

Over de film: <http://www.democracy-film.de/>

Jan Philipp Albrecht: <https://www.janalbrecht.eu/>

Open State Foundation: <http://www.openstate.eu/>
